

JIRÍ KOLÁŘ

1914 Narozen 24. září v Protivíně jako syn pekaře a švadleny.

1922 Rodina se stěhuje do Kladna.

1929–1942 Po dokončení měšťanské školy se chce vyučit sazečem, kvůli hospodářské krizi a nedostatku pracovních míst v tiskárně však nastupuje do učení jako truhlář. Po vyučení je mnoho let nezaměstnaný a živí se pouze příležitostnými pracemi.

1934 Po prvotním seznámení s básnickou tvorbou Marinettiho a jeho *Osvobozenými slovy* v šestnácti letech se začíná blíže zajímat o českou a světovou literaturu. Pod vlivem futurismu a později surrealismu vytváří první básně a koláže.

1937 V pražském avantgardním divadle E. F. Buriana vystavuje v samostatné místnosti dvanáct koláží v rámci 1. Salónu na chodbě. Výstavu zahajuje Karel Teige.

1941 Pod patronací Františka Halase vychází sbírka *Křestný list*, začíná psát *Ódy a variace*, které budou publikovány až v roce 1946.

1942 Společně s dalšími výtvarníky, teoretiky a básníky spoluzakládá surrealismem ovlivněnou Skupinu 42. Za války je poslán okupačním úřadem na těžkou práci na stavbě železniční vlečky, ze které se mu podaří vyvázat až podplacením vedoucího pracovního úřadu souborem obrazů, shromážděným členy Skupiny 42.

1944 Píše a v roce 1945 vydává sbírku *Limb a jiné básně*.

1945 Po válce odchází z Kladna do Prahy, v reakci na válečné události píše *Sedm kantát*. Stává se redaktorem v nakladatelství Družstvo Dílo a začíná řídit týdeník *Lidová kultura*. Vstupuje do komunistické strany, ze které ještě téhož roku zase vystupuje.

1946–1947 Cestou do Paříže projíždí zničeným Německem. Dává si za cíl napsat každý den jednu báseň a jeden prozaický text. Výsledkem jsou knihy *Dny v roce* vydané 1947 a nevytištěné *Roky v dnech*.

1948 Rozpuštěna Skupina 42. Cesta do Anglie.

1949 Bere si za ženu umělkyni Bělu Kolářovou (roz. Helclovou), píše deníkovou knihu *Očítý svědek*.

1950–1952 Přichází o místo redaktora, pokračuje v deníkových zápiscích, které společně s básnickými skladbami publikuje v *Prometheových játrech*. Navrací se k tvorbě koláží.

1953 Na základě nalezených průklepů části *Prometheových jater* při domovní prohlídce významného literárního historika, profesora Václava Černého je Kolář zatčen za protistátní činnost. Devět měsíců stráví ve vyšetřovací vazbě.

1954 Začíná psát knihu básní *Vršovický Ezop*.

1956–1957 Píše trilogii knih *Mistr Sun o básnickém umění*, publikováno 1957, *Nový Epiktet*, který vyjde až o jedenáct let později, a *Černá lyra*, jež vyjde pouze ve výboru jako součást *Vršovického Ezopa* o dva roky dříve.

1958–1961 Píše poslední dvě slovesná díla, divadelní hry *Chléb náš vezdejší* a *Mor v Athénách*. Opouští verbální poezii a začíná se věnovat kompozicím na pomezí výtvarného umění, které nazývá básně ticha, bezobsažné básně či evidentní poezie.

1960–1962 Objevuje možnosti techniky koláže (roláž, chiasmáž, proláž, ventiláž, muchláž...).

1962 Uvádí své první neslovesné práce na výstavě Depatesie v klubovních prostorách spolku Mánes. Je v úzkém kontaktu s Josefem Hiršalem a Bohumilou Grögerovou a s představiteli evropské a jihoamerické experimentální poezie.

1963 Společně s Jiřím Padrtou, Bělou Kolářovou, Vladislavem Mirvaldem, Karlem Malichem či Zdeňkem Sýkorou iniciuje vznik skupiny Křižovatka. Je v kontaktu s představiteli amerického hnutí Fluxus.

1965 Pozván na výstavu Between Poetry and Painting v londýnském Institut of Contemporary Art.

1967 Vytváří první kolážový týdeník.

1968 Vystavuje v Praze, v norimberském Institut für moderne Kunst a na významné mezinárodní kasselské výstavě documenta IV, vytváří *Týdeník '68*.

1969 Získává cenu na X. bienále v São Paulo. Vydává knihu malých poetických akcí, tzv. destatické poezie, *Návod k upotřebení*.

1970 Vytváří *Týdeník '70*, cestuje do Kanady, USA a Japonska na Expo Osaka, kde se podílí na výtvarné podobě československého pavilonu. 2. listopadu je raněn mrtvicí.

1971–1974 Získává Cenu Johanna Gottfrieda von Herdera na vídeňské univerzitě. Podniká cesty po Evropě, Sovětském svazu a Brazílii.

1975 První výstava v Solomon R. Guggenheim Museum v New Yorku.

1977 Podepisuje Chartu 77.

1978 Druhá výstava v Guggenheimově muzeu v New Yorku.

1979 Odjíždí na roční rezidenční tvůrčí pobyt německé akademické výměnné služby DAAD do Západního Berlína.

1980 Na pozvání Centre Georges Pompidou odjíždí do Paříže. V průběhu osmdesátých let se uskutečňuje řada významných Kolářových výstav.

1981 Zakládá exilovou *Revui K*. Počátek trvalé spolupráce s pařížskou Galerie Maeght (později Maeght Lelong, nyní Galerie Lelong & co.).

1982 Jeho žádost o prodloužení pobytu ve Francii je zamítnuta. V nepřítomnosti je v ČSSR odsouzen k roku vězení a ke ztrátě majetku.

1983 Dokončuje knihu *Slovník metod*. V češtině a francouzštině vychází *Očitý svědek*.

1984 Získává francouzské občanství. Torontské exilové nakladatelství manželů Škvoreckých Sixty-Eight Publishers vydává *Prometheova játra*. V Kunsthalle Nürnberg je vystaven *Týdeník '68* a následně je muzeem zakoupen.

1985 Vystavuje potřetí v Solomon R. Guggenheim Museum.

1986 Giancarlo Politi vydává v Miláně čtyřjazyčně Kolářův *Slovník metod*.

1987 Retrospektivní výstava (1952–1982) v Albermarle Gallery v Londýně.

1990 Podniká cestu do Prahy, získává čestné občanství hlavního města Prahy. Společně s Václavem Havlem a Theodorem Pištěkem zakládá Cenu Jindřicha Chalupického na podporu mladých umělců do 35 let. Na bienále v Benátkách reprezentuje Československo.

1991 Získává Řád Tomáše Garrigua Masaryka za vynikající zásluhy o rozvoj demokracie, humanity a lidská práva od prezidenta republiky Václava Havla. Stává se také nositelem Ceny Jaroslava Seiferta za básnickou sbírku *Prometheova játra*.

1992–2002 Vladimír Karfík vydává sebrané spisy Jiřího Koláře.

1993 Národní galerie v Praze vystavuje Kolářovu tvorbu v paláci Kinských.

1994 České muzeum výtvarných umění v Praze představuje Kolářovo dílo z rozsáhlé sbírky Jana a Medy Mládkových.

1995 Retrospektiva v Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía v Madridu.

1999 Po druhé mozkové příhodě se vrací natrvalo do Prahy. Národní galerie v Praze pořádá ve Veletržním paláci rozsáhlou umělcovu monografickou retrospektivu Příběhy Jiřího Koláře. Básníkovy výtvarné proměny.

2001 V Národní galerii v Praze je vystavena pod názvem Jiří Kolář – Sběratel / Collector básníková léta budovaná výtvarná sbírka.

2002 Musée des beaux arts v Dijonu pořádá výstavu Jiřího Koláře v rámci Roku české kultury ve Francii. 11. srpna téhož roku Jiří Kolář umírá u sebe doma v Praze.

2006 Jiří Příhoda vytváří pro Kolářův rodný dům v Protivíně pamětní desku.

2012–2013 Národní galerie v Praze pořádá výstavu Jiří Kolář & Béatrice Bizot – Korespondáž, která představila dosud nevystavené koláže z let 1986 a 1987.

2013 Kunstforum Ostdeutsche Galerie Regensburg otevírá výročí stého narození Jiřího Koláře rozsáhlou výstavou Jiří Kolář 1914–2002 Collagen.

2014 Sté výročí narození Jiřího Koláře připomíná v Praze monografická výstava v Museu Kampa – Nadaci Jana a Medy Mládkových a v Galerii Smečky výstava Tanec v ruinách. Nálezy Jiřího Koláře, soustředěná na nově objevené práce z padesátých a šedesátých let.